

Kedves Hallgatóim! Tudósok és leendő tudósok!

Van-e eszme, melyet e földön élő 7 milliárd lakos egytől egyig igaznak és kétségtelenül helyesnek ítél? Van-e végérvényesen megválaszolt kérdés? Talán van, talán nincs. Mégis ismerünk mondásokat, idézeteket, melyeket vakon elfogadunk. Bátorodom ezek közé sorolni Arisztotelész következő szavait: „A tudomány gyökerei keserűek, gyümölcsei édesek” . A közhellyé törpült „minden kezdet nehéz” ezen idézet hétköznapiabb formája.

Ahogya két mondat kötődik egymáshoz, úgy véltem párhuzamot felfedezni egy mindennap lefolyása s a tudomány alakulása között.

Először tehát ismertetek egy általánosnak vélhető hétköznapot, majd betekintünk a tudomány ördögi körforgásába, míg végül e kettő összevetésre kerül.

Egy korai ébredés mindnyájunkat megterhel. Az egyetlen hevesnek mondható mozdulatunk a csörgőóra elnémítására szolgál. Szemünk fáradt pilláinak súlya, egy magasan az égbe nyúló mamutfenyőével vetekszik. Aztán újabb akadályok elé állunk, mint a fény fokozatos befogadása, az éjszaka nyugodt sötétségétől való szomorú búcsú. Az első mozdulatokról nem is szólva, mikor testünk minden porcikáját szikláknak érezzük, s az izmaink is cserbenhagyásról árulkodnak. Mi is lenne ezen jelenség, ha nem mindennapjaink kezdetének keserű valósága?

De továbbmegyek. Miután ezen megpróbáltatásokon átverekedtük magunkat, elkezdődik az aznapra kitűzött céljaink eléréséért való küzdelem. Iskolába megyünk, vagy a munkahelyünkre, hozzálátunk feladataink elvégzéséhez. Ilyenkor már éberek vagyunk, jobban tudunk koncentrálni. Találkozunk az élet apró örömeivel, egy baráttal, kedves ismerőssel. Társalgunk, tréfálunk, örülünk, szeretünk. Igazán embernek érezzük magunkat, és rájövünk, igen, ma is megérte felkelni. Aztán hazamegyünk, fáradtan ágyba dőlünk, s kezdetét veszi egy édes álom, melynél nincs pihentetőbb. Keserűen kezdődött, annál édesebben ért véget.

Áttérek a tudomány esetére. Először egy ártatlannak vélt alma leesik egy fáról. Egészen véletlenül egy hatalmas elme koponyájára érkezik. Az alma céltalan volt, csak eleresztette magát, engedett a ... minek is? Ó igen! A gravitációnak! Igen, a gravitációnak, és csak azért tudom ezt, mert nem akárki fejére esett ez az ártatlan gyümölcs. Kezdetben Newton keserves munkával állította fel tézisének, de ez ma már tudományunk édes alapja!

Habár Herman Ottó fejére nem estek szakócák, mégis képes volt heves vitákat folytatni néhány különleges kődarab miatt. Bizton állította, hogy Magyarország területén ősemberek éltek. Felfedezése által kerekedett viszály miatt, Franciaországba utazott egy konferenciára, hogy elismertesse nézeteit. Ma már városunk élen jár régészeti kutatásban, s azok eredményeinek közzétételében.

A legnagyobb elmék is meghasonulhatnak világunk komikus összetételén. Albert Einsteinnek nehézséget okoztak iskolás évei. Magas fokú szenvedésben volt része környezetének értetlensége miatt. Habár minden relatív, mégis kijelentem, hogy Einstein zsenialitása megváltoztatta, s új alapokra helyezte mai

Gyötrelmes kezdetek, káprázatos kimenetelek! De mind a tudomány mind a hétköznapok esetében igaz, hogy a körforgás meg nem állítható, vissza nem fordítható. Feltalálunk, megtalálunk, megállapítunk valamit, dolgozunk rajta, majd gyümölcsöző termést hoz munkánk. Aztán kezdődik előről, mert megint valami innovatívra találunk.

Újra felteszem a kérdést : Vajon megéri-e ? Megéri-e nap mint nap kinyitni a szemünket és útra kelni? Megéri-e figyelmesen járni a világban és nem csupán fájdalmasan feljajdulni egy ránk eső almától? Megéri-e?

Kedves hallgatóim! Remélem holnapi ébredésükkor pilláik pehelykönnyűek lesznek, s fejükre hulló almák esetében világmegváltó gondolataik születnek!